

МУТУАЛЬНІ АКТИ ЯК ОСОБЛИВИЙ ВИД ПРАВОВИХ АКТІВ

MUTUALS ACTS AS A SPECIAL FORM OF LEGAL ACTS

Дергільова О.Г.,
здобувач кафедри теорії
держави і права

Національного університету «Одеська юридична академія»

У статті на основі критерію юридичної природи аналізується поняття мутуального акту, встановлюється його місце в системі правових актів. Досліджуються особливості співвідношення між правовими актами, розкриваються їх ключові ознаки.

Ключові слова: сучасне право, формальні цінності права, юридична природа, правовий акт, мутуальний правовий акт.

В статье на основе критерия юридической природы анализируется понятие мутуального акта, устанавливается его место в системе правовых актов. Исследуются особенности соотношения между правовыми актами, раскрываются их ключевые признаки.

Ключевые слова: современное право, формальные ценности права, юридическая природа, правовой акт, мутуальный правовой акт.

Based on criterion of legal nature in article analyzed the concept of mutual act and defined its place in a system of legal acts. Also explore relations between legal acts and describes their key features.

Key words: modern law, rule of law, formal values of law, legal nature, legal act, mutual legal act.

Постановка проблеми. Одним із найбільш важливих напрямків наукових розробок у сучасній юриспруденції є аналіз формальних цінностей права. Визначеність права є запорукою належного врегулювання суспільних відносин і забезпечення втілення в життя та захисту прав і свобод людини.

У цьому зв'язку особливу актуальність отримує дослідження правових актів як тих форм, в яких знаходить своє відображення сучасне право. Відтак обрана тема відповідає вимогам актуальності і є затребуваною з боку юридичної науки.

Мета статті – розкрити та проаналізувати сутність мутуальних актів та встановити їх місце в системі правових актів.

Стан дослідження. Окремі положення досліджувалися в наукових працях С.С. Алексєєва, Д.В. Братуся, В.В. Дудченко, М.І. Козюбри, О.А. Красавчикова, В.С. Нерсесянца, Ю.М. Оборотова, П.М. Рабіновича, О.Ф. Скакун, Ю.О. Тихомірова та інших учених.

Виклад основного матеріалу. Правовий акт є формою вираження права, і якщо так, то він завжди є актом волі. Але що слід розуміти під правом у даному аспекті? Чи можемо припустити, що право як загально-соціальний феномен поєднує в собі і свободу, і цінності, і волю, й інтерес та отримує відображення в певних актах? Так, ураховуючи сучасний стан розвитку розуміння природи права, можемо.

На думку Ю.М. Оборотова, «...сучасне право – це історично сформована, морально обґрунтована і релігійно вивірена, легалізована ціннісна нормативна система, розрахована на всезагальне визнання (легітимацію) і відповідну поведінку людей, організацій, соціальних спільнот, в якій використовуються процедури, формалізовані рішення і державний при-

мус для попередження й вирішення конфліктів, збереження соціальної цілісності» [1, с. 54].

Розвиваючи зазначені положення, В.В. Дудченко вказує, що «...концепція оновленого пізнання права виходить із необхідності відмежування від суто позитивістського підходу. У процесі пізнання сутності права особливе місце посідають природно-правові підходи. Адже знаменними здобутками природно-правових вчень є: обстоювання незалежності права від визнання чи невизнання з боку держави; виявлення онтологічного місця права; телеологічний підхід; зв'язок ідеї справедливості з принципом договору» [2, с. 759].

Право як ціннісна нормативна система на сучасному етапі розвитку людства потребує формального вираження задля досягнення максимальної ефективності регулювання суспільних відносин. У цьому аспекті правовий акт – це акт волі, волі конкретного суб'єкту, який є «провідником» права на шляху до реального регулювання суспільних відносин. По суті, правові акти підкреслюють значимість формальних цінностей права.

Із цього приводу С.С. Алексєєв указував, що можливість або здатність досягти визначеності, точності в самому змісті суспільних відносин праву надає саме формальна визначеність. Безперечно, із цією властивістю права значною мірою пов'язана його формалізованість, закріплення юридичних норм у письмових джерелах, тобто його інституційність (речова об'єктивованість). Саме визначеність (точність) права розкриває те, що правове регулювання має чітку спрямованість, показує призначення того чи іншого предмета, явища, характеру можливої чи необхідної поведінки, її мети та інших її параметрів. Внаслідок цього правове регулювання набуває бага-

тьох рис, які надають йому високого соціального звучання, соціальної цінності: воно не лише здатне охопити всі необхідні форми соціального життя, не залишаючи прогалин у регулюванні, але й дозволяє провести чітку межу між правомірною поведінкою і свавіллям. Це стосується як заборон, так і позитивних зобов'язань, тобто юридичних зобов'язань та пов'язаної з ними юридичної відповідальності, а також дозволів, тобто суб'єктивних прав [3, с. 126].

На думку Є.О. Гіди, категорія форми для пізнання права є дуже важливою тому, що від неї залежить його юридична сила, місце в правовій системі, ефективність регулювання. Формально визначений характер норми права полягає в: а) однозначності сприйняття суб'єктами права її змісту, що досягається точністю та ясністю певної мовної форми; б) текстуальному закріпленні в нормативно-правових актах або інших джерелах права (конкретної юридичної сили та сфери дії в часі, в просторі та за колом осіб) [4, с. 316].

Відтак ми можемо констатувати, що категорія форми має ключове значення для пізнання природи сучасного права, а правовий акт, в свою чергу, є відображенням цієї форми.

Ю.О. Тихомиров зазначає, що правовий акт – це письмовий документ, прийнятий уповноваженим суб'єктом права (державним органом, місцевим самоврядуванням, інститутами прямої демократії), який має офіційний характер і обов'язкову силу, що виражає владні веління і спрямований на регулювання суспільних відносин [5, с. 16].

Можна виділити певні ознаки правового акта: він виражає волю (волевиявлення) уповноваженого суб'єкта права, його владні веління; зазначене волевиявлення має офіційний характер, обов'язкове для виконання; його соціальне призначення спрямоване на регулювання суспільних відносин; завдяки такому волевиявленню встановлюються правові норми, а також виникають конкретні правовідносини; може бути актом-документом, зміст якого фіксується в документальній формі, й актом-дією, за допомогою якого виникає юридичний результат (усний наказ командира або жест представника поліції); та, безумовно, таке волевиявлення становить юридичний факт, що спричиняє певні правові наслідки.

За формою правових актів слід виділяти: письмові (акт-документ), усні (заяви, розпорядження, накази, вказівки) та конклюдентні (акт-дія, або акт-жест). Але це не єдиний класифікаційний критерій. Так, за юридичною субординацією (нормативністю) правових актів можна виділити: нормативно-правові (приміром, закони й підзаконні акти та ін.); індивідуально-правові (приміром, рішення органів державної влади); акти офіційного тлумачення права (правові акти тлумачення Конституційного Суду України, роз'яснення вищих спеціалізованих судів).

Не менш важливим аспектом є аналіз видів правових актів за таким класифікаційним критерієм, як юридична природа. Юридична природа розкриває особливості створення та фактичного призначення правового акту. Відтак, ми маємо, з одного боку,

юридично-технічну складову, а з іншого, – характеристику мети прийняття письмового акту та його ролі в соціумі.

Знаковим у зв'язку з розглядом даного питання є твердження О.А. Красавчікова: «Категорія «юридичної природи» міцно ввійшла в нашу юридичну термінологію». Вона широко використовується у сфері юридичних знань, згадується у творах дорадянського і більш пізнього періоду, включаючи сучасні роботи із загальної теорії, цивільного права та інших галузей. Часом фіксується в нормативних і квазінормативних положеннях. Шляхи аналізу юридичної природи... можуть бути, природно, найрізноманітнішими залежно від аналізованого предмета і тих цілей та тих результатів, на які очікує дослідник у процесі аналізу [6, с. 229–231].

Ще Аристотель, узагальнюючи багатий набір смислових відтінків, зробив висновок: «З усіх цих значень природи основним буде сутність». Вихідна сентенція далі посилена: «Природою в першому й основному сенсі є сутність» [7, с. 111].

Категорія сутності знаходиться поза межами безпосереднього впливу і підпорядковується логічним, природним законам. Вона виступає основною ланкою в ланцюзі фрагментів природи, є головною частиною (серцевиною) останньої, зберігає свою самостійність і цілісність, логічну єдність, визначає зміст юридичних принципів.

Іншою складовою суті є сукупність необхідних (істотних, сутнісних) властивостей і відносин явища, визначення яких можна назвати менш глибоким попереднім пластом розуміння сутності. Властивостями виступають як потенційні можливості (непроявлене), так і реально властиві явищу (предмету) ознаки. Звідси справедливо під ознакою розуміється наявність або відсутність властивості в явища (предмета), а також наявність або відсутність відносини між явищами (предметами) [8, с. 133].

Відомий російський правознавець В.С. Нерсесянц переконливо доводить, що навіть найбільш стисле визначення сутності позитивного права повинно мати в собі, як мінімум два визначення, (дві характеристики), перше з яких містило б одну з характеристик права як сутності (тобто права в його відмінності від закону), а інше – характеристику права як явища (тобто права як державно-обов'язкового, законного явища). Ураховуючи це, В.С. Нерсесянц сформулював визначення позитивного права, яке є загальнообов'язковою формальною рівністю, рівною мірою (масштабом, формою, нормою) свободи, що має законну силу, справедливість, яка наділена силою закону, загальнообов'язковою формою та системою норм рівності, свободи та справедливості [9, с. 37].

Природно-правова школа, навпаки, розрізняє телеологічні та інструментальні цінності і, визнаючи право (як систему примусово реалізованих норм поведінки) лише як інструментальну цінність, намагається дати змістовне (ціннісно-цільове) обґрунтування встановленого ним «порядку», іншими словами, знайти певне надпозитивне природне право,

що виступає стосовно права позитивного як критерій його правової (чи неправової) оцінки і виправдання телеологічної цінності.

Однак до вивчення правової природи можна підійти і з іншого боку, розглядаючи право з боку його обумовленості явищами і процесами матеріального, соціально-суспільного порядку. У такому випадку є сенс ставити перед собою завдання розкрити ті фактори в об'єктивній соціальній дійсності, які є первинними, тобто служать причинами виникнення, існування, зникнення тих чи інших елементів правової системи суспільства. Досягнення розуміння категорії правової природи також можливо через пізнання виконуваних досліджуваним правовим феноменом функцій.

Так, на думку Д.В. Братуся, проникнення в суть проблеми, занурення у внутрішній світ аналізованого предмета, його вивчення стосуються історичних реалій й економічного базису, а звірка отриманого результату з основними засадами та правовими ідеями, зіставлення з позиціями класичної доктрини, обґрунтування авторської думки або виправлення поспішно зроблених висновків у разі відсутності аргументів – ось надійна гарантія виявлення дійсної, а не уявної (бажаної) юридичної природи.

Неясності нормативної лексики дозволяють поставити питання щодо неточного відображення в законодавстві юридичної природи деяких інститутів (субінститутів), щодо необхідності почуття гармонії під час поєднання, наприклад, «правової природи» («юридичної природи») і «природи права», щодо неприпустимості «розхитування» в чинному тексті і новелах тонких граней між цими поняттями [10, с. 29].

С.С. Алексєєв визначає юридичну природу через юридичні характеристики правового явища, що дозволяють побачити його структуру, місце і роль серед інших правових явищ відповідно до його соціальної природи [11, с. 277].

Відповідно, характеристиками, що розкривають соціальну роль правової природи окремого правового феномена, з одного боку, є всебічне з'ясування фактичних обставин справи, їх правового сенсу, а з іншого, – виділення типових ознак, істотних характеристик, а в підсумку – поняття досліджуваного явища.

З огляду на наведені положення можна сформулювати таке визначення: юридична природа – це правова категорія, яка відображає правоутворюючий взаємозв'язок юридичного факту і норми права, визначаючи не тільки конкретні юридичні наслідки, але і розкриваючи сутність окремого правового феномена, його структуру, місце і роль серед інших правових явищ.

На основі аналізу такого критерію, як юридична природа, стає можливим виділення видів правових актів: самостійні – отримують формальне вираження в окремому юридичному документі, мутуальні – юридично обов'язкова форма вираження взаємодії письмових правових актів, завдяки якій один акт, складений у відповідності до закону, забезпечує юридичну вірогідність та обов'язковість іншого

документу, але окремо кожен із зазначених актів не має юридичної сили.

Мутуалізм – тип співіснування різних видів, від якого вони отримують взаємну користь. Мутуалізм розглядають як один із різновидів симбіозу.

У ширшому науковому розумінні симбіоз є будь-якою формою взаємодії між організмами різних видів. Зокрема, паразетизм – відносини, вигідні для одного, але шкідливі для іншого симбіонту. Обопільно вигідний вид симбіозу називають мутуалізмом. Коменсалізмом називають відносини, корисні для одного, але байдужі для іншого симбіонту, а аменсалізмом – відносини, шкідливі для одного, але байдужі для іншого [12, с. 343].

Аналізуючи зазначені положення в юридичній площині та здійснюючи певною мірою «юридизацію» поняття, яке отримало визначення в біології, стає можливим розгляд процесів мутуалізації у сфері формування правових актів.

Так, не викликає сумніву, що правові акти в переважній кількості випадків формалізують результат юридичної дії в юридичному документі. Але достатньо поширені моменти, коли результат юридичної дії оформлюється не в окремому, самостійному документі, а в певній сукупності актів, або в окремому документі, але з обов'язковою прив'язкою до іншого правового акту, причому кожен із зазначених актів має бути створений різними суб'єктами.

Приміром, раніше ми вказували, що окремі акти офіційного тлумачення можуть бути розміщені в мотивувальній частині правозастосовних актів.

Щодо нормативно-правових актів, то, приміром, для набрання ними юридичної сили та отримання безпосереднього впливу на суспільні відносини їм необхідно пройти процедуру державної реєстрації органами Міністерства Юстиції України.

Ще більш яскраво подібний симбіоз розкривається під час дослідження індивідуально-правових актів, приміром, нотаріальних актів.

Не викликає сумніву, що нотаріальні акти відносяться до письмових правових актів, а саме юридичних документів правозастосовного характеру (індивідуально-правових актів). Їм властиві всі ключові ознаки: видаються спеціально вповноваженими суб'єктами у відповідності до закону, мають офіційний та обов'язковий характер, виражені в письмовому акті та направлені на регулювання суспільних відносин. Більш того, вони спрямовані на вирішення індивідуальних питань, а відтак займають значне місце в системі сучасного права, відповідаючи вимогам сучасного індивідуалізованого суспільства як один із засобів вирішення юридичних конфліктів.

Так, у сфері нотаріальної діяльності до таких актів слід відносити нотаріальні написи та засвідчення.

Приміром, якщо ми проаналізуємо такі нотаріальні дії, як засвідчення вірності копій документів і витягів із них, засвідчення справжності підписів на документах, то зможемо виявити, що засвідчення вірності копій документів і витягів із них здійснюється нотаріусом за усним зверненням зацікавленої

особи. Результат зазначеного виду нотаріальної дії оформляється в мутуальному нотаріальному акті.

Так, під час засвідчення копії документів нотаріусом проставляється штамп «копія», та робиться відповідний напис на документі, який завіряється. Причому під час підготовки до засвідчення вірності копій документів і витягів із них нотаріус зобов'язаний особисто звірити з оригіналом документа копію чи виписку з документа, вірність якого він засвідчує. Нотаріуси засвідчують вірність копій документів, виданих юридичними особами за умови, що ці документи не суперечать закону, мають юридичне значення, а засвідчення вірності їх копій не заборонено законом.

Засвідчення вірності копії є нотаріальною дією, що спрямована на підтвердження факту відповідності копії оригіналу документа. Визнано, що вчинення нотаріальної дії означає надання копії документа юридичної сили [13].

Не менш яскравим приміром мутуального нотаріального акту є виконавчий напис нотаріуса.

Виконавчі написи вчиняються виключно за документально оформленими вимогами, перелік яких встановлюється Кабінетом Міністрів України. На сьогодні чинним є Перелік документів, за якими стягнення заборгованості провадиться в безспірному порядку на підставі виконавчих написів нотаріусів, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 29 червня 1999 року № 1172. Цей Перелік є вичерпним і розширювальному тлумаченню не підлягає. Законодавством можуть бути встановлені випадки заборони звернення стягнення на окремі види майна. Так, не може бути звернене стягнення: на майно, одержане на підставі договору про припинення права на утримання (ст. 89 Сімейного кодексу України); на майно, одержане за договором про припинення права на аліменти на дитину у зв'язку з набуттям права власності на нерухоме майно (ст. 190 Сімейного кодексу України); на майно, передане за договором довічного утримання протягом життя відчужувача (ст. 754 Цивільного кодексу України) [14].

Виконавчий напис вчиняється на оригіналі документа, що встановлює заборгованість (нотаріально посвідчені угоди, опротестований вексель тощо). Якщо виконавчий напис не вміщується на документі, що встановлює заборгованість, то він може бути продовжений чи викладений повністю на прикріпленому до документа спеціальному бланку. Виконавчий напис може бути вчинений нотаріусом не раніше опротестування векселя і не пізніше строків позовної давності, зазначених у ст. 70 Закону України від 06.07.1999 року № 826-XIV «Про приєднання України до Женевської конвенції 1930 року, якою запроваджено Уніфікований Закон про переказні векселі та прості векселі» [15].

Особливим видом мутуальних нотаріальних актів є засвідчення вірності перекладу. Нотаріус засвідчує вірність перекладу документа з однієї мови на іншу, якщо він знає відповідні мови. Якщо нотаріус не знає відповідних мов, переклад документа може бути зроблено перекладачем, справжність підпису

якого засвідчує нотаріус. Засвідчення вірності перекладу нотаріусом є підтвердженням факту відповідності тексту перекладеного документа його оригінальному тексту.

Згідно з ч. 1 ст. 79 Закону України «Про нотаріат» вірність перекладу засвідчується нотаріусом, якщо він знає відповідні мови. При цьому в Законі не міститься вказівки на обов'язковість наявності в нотаріуса диплому, що підтверджує кваліфікацію щодо здійснення перекладу. Наприклад, в Україні більшість нотаріусів вільно володіють українською та російською мовами, тому можуть здійснювати переклад текстів документів на ці мови [16].

Під час розгляду всіх зазначених видів письмових правових актів стає зрозумілим, що їх об'єднує дуже важливий аспект їх правової природи, а саме юридично-технологічний аспект створення та соціально призначення.

Кожен із зазначених актів має «двоелементну» структуру, яка складається з актів, що фіксують та формалізують завершення певного виду юридичної (або іншої, в разі з окремими видами правореалізаційних актів, або завіренням копій документів, або підписів, що скріпляють документ) діяльності, але, і це є головним, не мають самостійного значення один від іншого окремо.

Безумовно, наведені акти є відображенням специфічної форми вираження взаємодії письмових правових актів, завдяки якій один акт, складений у відповідності до закону, забезпечує юридичну вірогідність та обов'язковість іншого документу, але окремо кожен із зазначених актів не має юридичної сили. Зазначений варіант є особливим видом юридичного симбіозу, який за аналогією з термінами, які використовуються в біології, слід назвати мутуальним актом.

Висновки. Ураховуючи наведені положення, стає можливим сформулювати певні визначення:

1) юридична природа – це правова категорія, яка відображає правоутворюючий взаємозв'язок юридичного факту і норми права, визначаючи не тільки конкретні юридичні наслідки, але і розкриваючи сутність окремого правового феномена, його структуру, місце і роль серед інших правових явищ;

2) мутуальний правовий акт – це юридично обов'язкова форма вираження взаємодії письмових правових актів, завдяки якій один акт, складений у відповідності до закону, забезпечує юридичну вірогідність та обов'язковість іншого документу, але окремо кожен із зазначених актів не має юридичної сили;

3) класифікація правових актів за критерієм їх юридичної природи включає два види: самостійні та мутуальні. До самостійних відносяться правові акти, які формалізуються в самостійному (окремому) юридичному документі; до мутуальних відносяться правові акти, які виражаються у формі взаємодії письмових правових актів, завдяки якій один акт, складений у відповідності до закону, забезпечує юридичну вірогідність та обов'язковість іншого документу, але окремо кожен із зазначених актів не має юридичної сили.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Оборотов Ю.М. Праворозуміння як аксіологічне начало (постулат права) / Ю.М. Оборотов // Право України. – 2010. – № 4. – С. 49–55.
2. Дудченко В.В. Подальший розвиток природно-правової концепції в українській юриспруденції / В.В. Дудченко // Держава і право: Збірник наукових праць. Юридичні і політичні науки. Випуск 50. – К. : Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2010. – 772 с.
3. Алексеев С.С. Теория права / С.С. Алексеев. – М. : БЕК, 1994. – 224 с.
4. Гіда Є.О. Теорія держави та права / Є.О. Гіда, Є.В. Білозьоров, А.М. Завальний та ін.; за заг. Ред. Є.О. Гіди. – К. : ФОРМ О.С. Ліпікан, 2011. – 632 с.
5. Котелевская И.В. Правовые акты. Учебно-практическое и справочное пособие / И.В. Котелевская, Ю.А. Тихомиров. – М. : Юринформцентр, 1999. – 381 с.
6. Красавчиков О.А. Категории науки гражданского права. Избранные труды: В 2 т. Т. 2 / О.А. Красавчиков. – М. : Статут, 2005. – 457 с.
7. Аристотель С. Метафизика / Пер. с греч. А.В. Кубицкого. – М. : Эксмо, 2008. – 1015 с.
8. Ивлев Ю.В. Логика для юристов: учебник для вузов / Ю.В. Ивлев. – М. : Дело, 2000. – 412 с.
9. Нересянец В.С. Философия права: Краткий учебный курс / В.С. Нересянец. – М. : Изд-во НОРМА – ИНФРА, 2001. – 256 с.
10. Братусь Д.В. Понятие «юридическая природа»: актуальные проблемы теории и практики / Д.В. Братусь // Юрист. – 2009. – № 8. – С. 28–39.
11. Алексеев С.С. Общие дозволения и запреты в советском праве / С.С. Алексеев. – М. : Юридическая литература, 1998. – 325 с.
12. Сытник К.М., Брайон А.В., Гордецкий А.В., Брайон А.П. Словарь-справочник по экологии / К.М. Сытник и др. – К. : Наукова думка, 1994. – 665 с.
13. Коротюк О.В. Науково-практичний коментар Закону України «Про нотаріат» / О.В. Коротюк [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://pidruchniki.com/1584072047387/pravo/naukovo-praktichniy_komentar_zakonu_ukrayini_pro_notariat.
14. Постанова КМУ від 29.06.1999р. «Про затвердження переліку документів, за якими стягнення заборгованості провадиться у безспірному порядку на підставі виконавчих написів нотаріусів» [Електронний ресурс]. – режим доступу : http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/KP991172.html.
15. Закон України «Про приєднання України до Женевської конвенції 1930 року» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/826-14>.
16. Закон України «Про нотаріат» від 02.09.1993 р. №3425-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3425-12/page>.

УДК 342.5

**ПОВНОВАЖЕННЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА РАДИ
НАРОДНИХ КОМІСАРІВ ВІДПОВІДНО ДО КОНСТИТУЦІЇ УРСР 1937 р.**

**POWERS AND ORGANIZATIONAL STRUCTURE
OF THE COUNCIL OF NATIONAL COMMISSARS OF THE USSR ACCORDING
TO THE SOVIET CONSTITUTION OF 1937 YEAR**

Дудченко О.С.,

*кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри політології та права*

Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя

Стаття присвячена дослідженню організаційно-правових засад створення та функціонування Ради Народних Комісарів УРСР. Проаналізовано організаційна структура та повноваження Ради Народних Комісарів Української РСР відповідно до Конституції УРСР 1937 року.

Ключові слова: закон, народний комісар, народний комісаріат, Рада Народних Комісарів, постанова, розпорядження.

Статья посвящена исследованию организационно-правовых основ создания и функционирования Совета Народных Комиссаров УССР. Проанализированы организационная структура и полномочия Совета Народных Комиссаров Украинской ССР согласно Конституции УССР 1937 года.

Ключевые слова: закон, народный комиссар, народный комиссариат, Совет Народных Комиссаров, постановление, распоряжение.

The article is devoted to research of organizational-legal bases of creation and functioning of the Council of People's Commissars of the Ukrainian SSR. The organizational structure and powers of the Council of National Commissars of the Ukrainian SSR is analyzed according to the Constitution of Ukrainian SSR of 1937.

Key words: law, National Commissar, National Commissariat of the Council of National Commissars, Resolution, Order.